

INOVACE, TECHNOLOGIE I BYZNYS. JAK VNÍMAJÍ KLÍČOVÉ TRENDY ÚSPĚŠNÉ ADVOKÁTKY?

„Jedna žena vidí někdy dál než pět mužských s dalekohledem,“ řekl slavný český herec, dramatik a filmový scenárista Jan Werich. Platí to také o nových trendech ve světě práva? Magazín TOP PRÁVNÍ BYZNYS oslovil dvacítku úspěšných zástupkyň české advokacie s třemi okruhy – jak se dívají na roli žen, pokud jde o právníkové inovace, umělou inteligenci nebo business development?

PRÁVNÍČKY & INOVACE

Je inovace (v právu) rodu ženského? A pokud ano, máte dobré příklady z vaší praxe?

TEREZA ERÉNYI / **PRK Partners**

Z mého pohledu je zásadní inovací posledních let možnost práce z domova, která se promítla do organizace práce řady klientů i advokátních kanceláří. Společnosti k práci z domova přistupují různě, někde je stanoven minimální počet dní v týdnu v kanceláři, jinde je home office povolován na žádost, někde už se ale s prací z domova počítá a omezují se kancelářské prostory. V případě kancelářských profesí jsou každopádně společnosti, které by práci z domova neumožňovaly vůbec, spíše výjimkou, což je zásadní obrát ve srovnání s předcovidovým obdobím. Jedná se o trend, který bezpochyby přispívá ke skloubení pracovního a rodinného života, ale prověřuje také loajalitu zaměstnanců a manažerské schopnosti vedoucích.

BARBORA DUBANSKÁ / **Dubanská & Co.**

Pokud bychom akceptovali etymologickou spojitost mezi rodem slova a významem slova, tak bychom se dostali do velmi rozporuplné pozice. Například slovo pokrok má rod mužský, parní válec rod mužský, žehlička rod ženský, to samé vařečka. Inovace přichází od mužů i žen. Nemyslím si, že má význam přisuzovat tomuto slovu nějaký gender význam. CTO OpenAI je žena, původem Albánka. Ale stejně tak můžu uvést řadu CTOs tech společností, kteří jsou muži. Za mne dát prostor pro inovaci znamená dát příležitost každému ukázat a vydat ze sebe to nejlepší. Bez ohledu na rod, původ či věk.

HELENA HANGLER / **Schönherr**

Z lingvistického hlediska není, je rodu mužského, protože za inovacemi stojí většinou člověk (vzor pán). Spíše v ojedinělých případech by mohla být i rodu ženského, protože někdy za inovacemi stojí náhoda (vzor žena). Takhle vznikl třeba penicilin, který zachránil miliony životů. A platí to podle mě obecně, právo nevyjímaje. Nicméně si myslím, že na poli inovací je a bude o ženách slyšet stále více, neboť k tomu mají konečně prostor a příležitosti, o kterých ženy v minulých stoletích mohly jen snít. V kanceláři máme sami několik žen, které vyloženě digitalizaci a modernizaci, včetně umělé inteligence, ženou vpřed. A vznikají výborné nástroje a aplikace, například na pay-gap analýzu nebo překlady (kde jsou ty časy, kdy jsem ještě jako studentka seděla v práci se slovníkem právnícké angličtiny a překládala). Pokrok nezastavíme, naopak ho musíme využít k lepšímu poskytování služeb.

PRÁVNÍČKY & UMĚLÁ INTELIGENCE

Velkým tématem (nejen) trhu právních služeb je umělá inteligence. Vnímáte, že k její implementaci přistupují ženy jinak než muži? A pokud ano, jak?

MAGDA OLYŠAROVÁ / **White & Case**

Ten rozdílný přístup bych bez stereotypizace spatřovala v gapu v zastoupení žen v tech odvětví, a to zejména ve vedoucích pozicích, které by o implementaci vůbec mohly rozhodovat. Proto je strašně důležitá činnost zájmových organizací jako např. Czechitas, které pomáhají tento gap překonat. Jinak si myslím, že gender v tomhle nehraje roli. Stejně jako, zda AI je, či není třeba implementovat. AI už není konkurenční výhoda, kterou implementují jedinci s vyšším apetitem pro rizika, AI je market standard. Současně ženy tvoří velkou část právnícké i advokátní komunity, ale není je tolik vidět. Inovace, ať ve smyslu nově regulovaných oblastí trhu, či nových nástrojů, přináší možnost pro růst v oblasti právního poradenství a zároveň možnost ovlivnit, jak bude poskytování právních služeb vypadat. Inovace tak je klíčem k právu inkluzivnímu, které posílí rovné příležitosti pro ženy a pro muže.

AGNIESZKA SIWIŃSKA / **Peterka & Partners** (Varšava)

Umělá inteligence je skutečně v současnosti zásadní téma nejen na trhu právních služeb. Víme, že velké poradenské subjekty, včetně velkých advokátních kanceláří, investují miliardy eur do vývoje programů založených na umělé inteligenci nebo ji využívajících. Podobné investice vynakládají subjekty poskytující software, který advokáti při své práci každodenně využívají, například poskytovatelé VDR. Kromě výše zmíněných velkých poradenských společností a velkých mezinárodních advokátních kanceláří v současné době však tento software není příliš využíván malými a středními advokátními kancelářemi. Proto je v tuto chvíli obtížné hovořit o možných rozdílech v implementaci řešení založených na umělé inteligenci mezi ženami a muži. V současné době si všichni právníci (bez ohledu, zda ženy, anebo muži) právem kladou mnoho otázek souvisejících se současným a budoucím využitím programů umělé inteligence ve své práci, jako je například otázka důvěrnosti klientských dat, otázka přesnosti případné analýzy rozsáhlých databází umělou inteligencí v kontextu lingvistických specifik, přesnosti skenů dokumentů analyzovaných programy umělé inteligence a podobně.

BARBORA VLACHOVÁ / **Císař, Češka, Smutný**

Bez ohledu na pohlaví je nutné k novým technologiím přistupovat pečlivě a opatrně. Troufám si říct, že ženy jsou v tomto ohledu obezřetné a důkladně se zajímají o rizika, která jsou s nimi spojena. To se určitě projeví i u využívání umělé inteligence v právní praxi, kdy k ní lze u žen očekávat přístup opatrnější, ale nikoliv zpátečnický.

MICHAELA ČEJKOVÁ / **Bird & Bird**

Myslím si, že přístup k implementaci AI není determinován toliko pohlavím, jako spíše chutí hledat nová řešení a nespokojit se s tím, že se věci dělají stejným způsobem už několik let. Nicméně kdybych měla přeci jen vyzvednout jeden rozdíl s ohledem na pohlaví, tak ženy spíše hledají praktické a efektivní řešení, kdežto v mužích se často objeví hravá stránka a hledají řešení, která jejich práci udělají zábavnější. I na tomto příkladu jde dobře vidět, že nejlepší je, když spolu pohlaví spolupracují, protože se skvěle doplňují.

KARLA RUNDTOVÁ / **Kinstellar**

Domnívám se, že při implementaci AI hrají důležitější roli než pohlaví takové faktory jako finanční zdroje, osobní vztah k technologiím, věk (a zkušenost), představivost, celkový přístup kanceláře k inovacím obecně a v neposlední řadě i specifika konkrétní právní oblasti.

JANA HLADKÁ ZILVAROVÁ / **Z/C/H Legal**

Rozhodně ne. Implementace AI, ale vlastně jakékoliv inovace, je produktem osobnosti, kreativity a drivu daného právníka či právničky. U nás jsme v posledním roce začali používat řadu nástrojů na bázi AI. Například WAIR a Advomate, což jsou rešeršní systémy, které ulehčují získání prvotních informací ohledně právních témat, která řešíme, začal aktivně testovat můj kolega Lukáš Žáček. Nadšeně motivoval k užívání i ostatní kolegy. Midjourney využívají naše marketačky na tvorbu obrázků, ale i jako inspiraci. A v ChatGPT frčíme všichni, bez ohledu na pohlaví.

PRÁVNÍČKY & BUSINESS DEVELOPMENT

Právní byznys je mnohdy postaven na osobních vazbách, networkingu. Vnímáte, že právničky mají v oblasti „budování byznysu“ vlastnosti, které mohou být inspirací i pro mužské kolegy?

VERONIKA DVOŘÁKOVÁ / **Havel & Partners**

Ať jste žena, nebo muž, při budování byznysu se neobejdete bez strategického uvažování a komplexního pohledu na věc. Ženy umí dobře naslouchat, vnímají jemné detaily a individuální potřeby ostatních. Právě schopnost se na obchodního partnera přizpůsobit „naladit“ může být pro právničky výhodou. Nedá se to ale samozřejmě paušalizovat, výjimky existují všemi směry.

PETRA BUDÍKOVÁ / **Rödl & Partner**

Mám za to, že právničky někdy více zapojují intuici a empatii, což může osobní vazby významně posílit. Vidět je to i v případě mentoringu, kdy jsou dle mé zkušenosti právničky mnohdy například více vnímavé k problémům a k možnostem jejich řešení u mladších kolegů již v zárodku. To může vést k větší operativnosti a efektivitě.